

# Nemuritoarea Biblie

Vai, vai, ce fruct să fie acesta,  
cu miezul mai mare decât coaja?  
(Mihai Ursachi, *Fructul oprit*).<sup>1</sup>

## 1. Introducere

V-ați gândit vreodată cum ar fi, dacă nu am avea Biblia, ci doar povestiri din bătrâni despre ce s-a întâmplat acum 2000 sau 6000 de ani? Cum am ști care sunt datoriile și speranțele noastre reale? Dar credința? Ce am putea crede și ce ar trebui să respingem?

Până la Moise, patriarhii au avut doar cunoașterea din tradiție, generație după generație, o tradiție de familie și de trib, îmbogățită și corectată, ici și colo, de un vis dau o viziune. Totuși, chiar în asemenea condiții, Dumnezeu S-a putut lăuda cu cele mai mari caractere, cum au fost Enoh, Noe, Avraam, Isac, Iacov și Iov.

După acele milenii îndepărtate, dominate de tradiție și experiență spirituală personală, atât istoria sacră, cât și dreapta credință erau pe punctul de a se altera în mod ireversibil, în lipsa unei autorități obiective. Atunci Dumnezeu l-a ridicat pe Moise, profet care n-a fost depășit de altul, cu excepția Domnului Christos.

Biblia este cuvântul lui Dumnezeu. Fără ea, Dumnezeu S-ar reflecta în conștiința noastră ca un personaj legendar, imaginar, deist, panteist, insensibil, inaccesibil și mut. Puținele descoperiri supranaturale directe ar fi prețuite de unii, dar nicio minune nu asigură credința următoarei generații. Prin Biblie însă, care este mărturia faptelor și a descoperirilor Lui despre trecut, prezent și viitor, Dumnezeu vorbește tuturor generațiilor, lumii întregi și fiecărui om care are acces la ea. În mod special, Biblia se adresează poporului lui Dumnezeu: lui Israel mai întâi, apoi Bisericii, care prin Iisus este continuatoarea lui Israel, în ce privește înțaietatea și misiunea divină în lume.

## 2. Biblia ca document

*Scriptura* este un cuvânt latin, care înseamnă „scriere”, în timp ce *biblia* este un plural neutru grecesc, care înseamnă „cărți”.<sup>2</sup> Astăzi însă, în toate limbile, cuvântul *Biblia* este înțeles ca un singular feminin, care denumește Sfintele Scripturi.

Inițial, Biblia se referea la cele trei colecții ebraice: *Legea* (Tora), *Profeții* și *Scripturile*. Tora lui Moise a fost recunoscută ca standard suprem încă din timpul lui Iosua (Dt 31:9-13;

<sup>1</sup> [Atelier LiterNet / Mihai Ursachi: Fructul oprit și alte poeme \(online\).](#)

<sup>2</sup> De la *biblíon* (carte, document, sul de papirus).

33:4; Ios 23:6), iar scrierile pe care le-au adăugat autorii de mai târziu, pe parcursul istoriei lui Israel, s-au numit *Profeții*. Isaia (8:16, 20) folosește pentru aceste scrieri termenul *tə'ûdā*, care înseamnă „declarație solemnă”, „mărturie” sau „avertizare”, referindu-se la Scriptură ca fiind *Legea (Tora) și Mărturia*. După exil, denumirea standard a Bibliei a fost *Legea și Profeții* (Zah 7:12; Mt 7:12; FA 13:15).

Mai târziu, cărțile *Profeților* au fost împărțite în două: *Profeții* și *Scripturile* (Lc 24:44). La rândul lor, *Profeții* au fost împărțite în *Profeții Anteriori* (Iosua, Judecători, Samuel, Regi) și *Profeții Posteriori* (Isaia, Ieremia, Ezechiel și Cei Doisprezce = „profeții mici”), iar *Scripturile* cuprind până astăzi în canonul ebraic: Psalmi, Iov, Proverbe, Rut, Cântarea, Ecclesiastul, Plângeri, Estera, Daniel, Ezra-Neemia, Cronici. În primul secol creștin, evreii numărau 22 de cărți în testamentul ebraic, după numărul literelor alfabetului, și încă nedivizând anumite cărți.<sup>3</sup>

Canonul Primului Testament al Bibliei a fost numit „Vechiul Testament”, de către episcopul Meliton de Sardes (c. 170 d. H.), permițând astfel o confuzie teologică între cele două legăminte și cele două colecții biblice (ebraică și greacă).<sup>4</sup> Prin contrast, scrierile grecești apostolice au fost numite Noul Testament, lăsându-se impresia că Primul Testament ar fi cumva învechit și depășit (cf. Ev 8:13).

Textul original al Bibliei ebraice nu mai există încă din antichitate, dar manuscrise vechi de 1000-2200 ani încă există, ca mărturii în ebraică, greacă, aramaică, latină, egipteană, cu diferențe mai mult sau mai puțin importante între ele, dar toate în armonie cu privire la învățăturile Bibliei. Pentru Iisus și pentru primii creștini, colecția de scripturi ebraice, de obicei în traducerea greacă (Septuaginta etc.), era singura Biblie și avea autoritate absolută.

<sup>3</sup> Josephus (90 d. H.), *Contra Apion* 1:38: „Noi nu avem o mulțime nesfârșită de cărți, în dezacord și în contradicție una cu alta [precum au grecii], ci numai 22 (douăzeci și două) de cărți, care conțin rapoartele tuturor vremurilor trecute, și care pe drept le credem a fi de origine divină. Dintre ele, 5 (cinci) aparțin lui Moise și conțin legile lui și istoria care s-a transmis de la originea omenirii până la moartea lui Moise. Acest interval de timp a fost de aproape 3000 (trei mii) de ani. Este adevărat, istoria noastră a fost scrisă și de la Artaxerxe încoace [c. 430 î. H.], într-un mod special. Dar aceasta nu a fost considerată ca având o autoritate comparabilă cu aceea a istoriei strămoșilor noștri, fiindcă de atunci încoace nu a mai fost o succesiune continuă de profeți. Cât de ferm am dat noi credit acestor cărți ale propriului nostru popor, reiese clar din ceea ce facem; fiindcă, de-a lungul atâtor veacuri câte au trecut, nimeni nu a fost atât de îndrăzneț ca, fie să adauge ceva la ele, fie să scoată, or să le modifice. Ci devine foarte natural pentru toți iudeii, chiar din copilărie, să cinstească aceste cărți care conțin învățături dumnezeiești, să stăruie în ele și, dacă este cazul, să moară bucuroși pentru ele.” Deși aveau același text, evreii antici numărau mai puține cărți: 5 ale lui Moise, 6. Iosua, 7. Judecători-Rut, 8. Samuel, 9. Împărați, 10. Isaia, 11. Ieremia-Plângeri, 12. Ezechiel, 13. Cei Doisprezece (Profeții Mici), 14. Psalmi, 15. Iov, 16. Proverbe, 17. Cântarea Cântărilor, 18. Ecclesiastul, 19. Estera, 20. Daniel, 21. Ezra-Neemia, 22. Cronicile. Astăzi însă, evreii numără 24 de cărți în canon, deoarece *Plângerile* este separată de *Ieremia*, iar *Rut* este separată de *Judecători*.

<sup>4</sup> Deoarece în limba greacă *diatheke* înseamnă atât „legământ” (contract), cât și „testament”, cele două mari colecții au primit această denumire, care separă drastic moștenirea iudaică, de cea creștină, pe temeiul opoziției pauline dintre noul legământ și vechiul legământ (2Cor 3:6; Evrei 8:8, 13). Confuzia aceasta este nefericită, deoarece scripturile ebraice (Vechiul Testament / VT) reflectă toată seria de legăminte dintre Dumnezeu și poporul Lui, inclusiv noul legământ (Ir 31:31), iar NT arată că toate legămintele, inclusiv cel nou, au fost dedicate inițial lui Israel (Rom 9:4). Nu există un legământ special pentru evrei și un altul pentru neevrei.



Mulți creștini enumeră ca parte a Vechiului Testament și unele „apocrife”, apărute târziu, în epoca greco-romană și moștenite prin intermediul evreilor alexandrini, care erau mai liberali. Aceste cărți, care inițial nu erau parte din aceeași colecție canonică de suluri, au fost puse începând cu sfârșitul primului secol creștin, între copertele Bibliei, când a apărut formatul actual al cărților, sub formă de codex.<sup>6</sup> Pe acestea însă iudaismul oficial nu le-a recunoscut niciodată ca scripturi sfinte, în ciuda conținutului lor specific iudaic.

Autorii Bibliei, atât ai „Vechiului”, cât și ai Noului Testament, au fost în majoritatea lor covârșitoare, evrei. Ca autori neevrei ai unor secțiuni biblice sunt menționați în Biblia Ebraică: profetul Balaam (Nu 22:5; 23:7), înțelepții Agur și Lemuel (Pr 30:1; 31:1),<sup>7</sup> regele Nabucodonosor (Daniel 4).<sup>8</sup> În Noul Testament, este un singur autor neevreu: medicul elenistic sirian Luca, de la care avem Evanghelia și Faptele Apostolilor.

Totuși, caracterul iudaic al Bibliei, precum și al originii și esenței creștinismului este un fapt stabilit. Iisus spunea: „Voi [neevreii] vă închinați la ce nu cunoașteți; noi ne închinăm la ce cunoaștem, căci mântuirea vine de la iudei.” (Ioan 4:22). Există deci o relație strânsă între iudaism, cunoașterea de Dumnezeu, Christos și mântuire. Altfel spus, creștinismul anti-iudaic este anti-teologie și Anti-Christ.

Cât privește canonizarea Bibliei, este greșită percepția populară, alimentată de apologetii tradițiilor. Mulți credincioși își imaginează că Sinagoga sau Biserica a hotărât să selecteze cărțile convenabile, dintr-o mulțime de cărți diverse, aprobându-le pe acelea care răspundeau unor criterii teologice. Acest scenariu este simplist și nerealist. În realitate, cărțile sfinte sunt exact acelea care erau cunoscute de-a lungul generațiilor de cărturari (scribi) antici, ca având origine acceptată (de la Moise, de la Profeți, de Apostoli etc.). Iar conservarea textului nu a fost asigurată permanent de niște manuscrise originale / autografe (care nu putea supraviețui mult timp), ci de multiplicarea cât mai largă a scrierilor, încă de la apariția lor. „Canonizarea” a fost doar reconfirmarea scrierilor tradiționale bine cunoscute, în fața unor provocări istorice.

<sup>6</sup>Așa numitele apocrife sau deuterocanonice (de canonizare secundară) sunt scrieri cu caracter divers (istorice, didactice/sapientiale, pseudonime, legendare, cu caracter legalist și naționalist), care au apărut târziu, fiind scrise într-o epocă în care iudeii nu au mai avut profeți. Aceste cărți nici măcar nu pretind că sunt inspirate. Rabi Akiva (c. 50-165) nu le-a recunoscut, nici chiar Josephus. O veche scriere rabinică (Midraș Kohelet 12:12) afirmă că „oricine aduce în casa lui mai multe decât 24 de cărți, aduce confuzie.” De aceea, o mare parte dintre creștini (în special dintre protestanți), nu le-au inclus în traduceri lor biblice. Excepție fac bisericile mai vechi (ortodoxă, catolică, etiopiană etc.), care au introdus unele sau altele dintre aceste cărți discutabile. Bibliile protestante mai vechi (inclusiv Biblia clasică engleză, King James) conțineau apocrifele, de aceea, ele au fost folosite inițial de pionieri, așa cum reiese din anumite articole din Review and Herald și dintr-o notă editorială a lui James White, referitoare la prima vizită a E. G. White (15MR [1136-1185], p. 65.2; 66.5). Dar Ellen White s-a pronunțat la un moment dat împotriva autorității canonice a apocrifelor. „Am văzut că Apocrifa este cartea ascunsă și că înțelepții din aceste ultime zile ar trebui să o înțeleagă. Am văzut că Biblia este cartea standard, care ne va judeca în ultima zi.” —Manuscript 4, 1850.

<sup>7</sup>După cum reiese dintr-o citire mai critică a introducerii ebraice aversurilor lor sapientiale, se pare că cei doi erau înțelepți arabi din tribul ismaelit Massa (Gen 25:14): un gânditor popular și un prinț. NJB traduce „Agur fiul lui Yaké din Massa” (Pr 30:1) și „Lemuel regele din Massa” (Pr 31:1). Cuvântul *massa* a fost tradus însă de obicei, ca „învățătură”, „oracol profetic”, „cuvinte înțelepte”, „zicere” etc. Vechii cronicari evrei se referă indirect la acești înțelepți orientali (1Împ. 4:30).

<sup>8</sup> Este posibil să-l includem aici și pe Iov (horit-edomit), în ipoteza că o scriere a lui a servit lui Moise ca sursă.

### 3. Cine a scris cu adevărat Biblia?

Cea mai frecventă obiecție pe care o aduce lumea împotriva autorității divine a Bibliei este afirmația că „tot niște oameni au scris-o”, prin urmare ar avea un caracter omenesc, în care adevărul și ficțiunea s-ar împleti, în scopul unor interese diverse. În acest caz, merită investigate cărțile Bibliei, ca să vedem dacă ele reflectă mai degrabă o altă agendă, decât a lui Dumnezeu Însuși.

#### *O agendă clericală?*

Se afirmă adesea că Biblia ar fi produsul religiei instituționalizate. În mare măsură, afirmația este adevărată. Mari autori biblici, ca Moise, Samuel, Ieremia, Ezechiel, Hagai, Zaharia, Ezra, probabil și Natan, Ahia, Șemaia, Maleahi, au fost preoți, sau cel puțin leviți, ca și alții, a căror origine nu este specificată. De asemenea, majoritatea autorilor Noului Testament au fost slujitori ai Bisericii (apostoli și prezbiteri/episcopi, adică pastori).

Ne-am aștepta astfel ca Biblia să favorizeze clerul. Dar în timp ce ea apără drepturile legitime ale slujitorilor religioși, este extrem de critică la adresa tuturor acestora, când este vorba de abuzuri, de încălcarea principiilor morale și religioase. O mare parte din textele Bibliei condamnă păcatele clericilor.<sup>9</sup> Biblia nu reflectă în nici un caz interesele de grup ale clerului israelit sau creștin.

#### *O agendă a aristocrației și a liderilor politici?*

Se mai afirmă că Biblia ar fi fost scrisă de bogați și stăpâni, pentru a le apăra interesele. Dar oricine a citit Biblia știe că ea lansează multe fulgere împotriva exploatatorilor de tot felul, împotriva stăpânitorilor abuzivi, împotriva magistraților corupți, împotriva regilor despotici și necredincioși lui Dumnezeu.<sup>10</sup> O astfel de Scriptură nu putea fi scrisă de conducători politici interesați, nici de oamenii lor de încredere, chiar dacă unii dintre autori au fost lideri civili (e. g. Iosua, David, Solomon, Neemia); dar cei vinovați de abuzuri civile sau religioase nu au scăpat de condeul imparțial al autorului inspirat.

#### *Agenda literară a cărturarilor și a înțelepților?*

Unii cred că Biblia ar fi produsul unor scribi anonimi, foarte deștepți. Dar cu ce scop? Faimă de anonim? Bani contra ficțiuni? Sau doar pentru a promova cultura, a încuraja gândirea, a dezvolta imaginația, a moraliza? Este adevărat că unii dintre autorii sacri au fost înțelepți și cărturari: Moise, Solomon, Daniel, Ezra, Pavel, Luca etc. Totuși, filozofii și cărturarii lumii au promovat fie o spiritualitate seculară, fie o una mistică, în timp ce autorii învățați ai Bibliei insistă asupra unei spiritualități morale profunde și religioase, cu respect

<sup>9</sup> Exodul 32; Lv 4:3, 27-28; 5:7,11; 10:1-11; 21:17, 21; 22:4,15; Dt 18:1; Ju 17:7-13; 18:1-6, 19-20, 24, 27, 30; 1Sa 1:3; 2:12-17, 22-25, 27-36; 3:1-14; 1Sa 4:4, 10-11, 17-22; 1Îm 13:2-5, 33; 2Îm 16:18; 23:5, 8-9; 2Cr 23:17; 29:34; 30:3, 15; 2Cr 34:4-5; 36:14-16; Ezra 8:15; 9:1-4; 10:2, 5, 18 etc.; Ne 9:34; 13:4-9, 28-29; Is 28:7-8; Ir 1:1, 18; 2:8, 26; 4:9; 5:31; 6:13; 8:1-2, 10; 13:13; 20:1-6; 23:11, 33-34; 26:7-11; 32:32; 34:18-20; Pl 4:13; Ez 7:26; 22:26; 44:10-14; Os 4:6, 9; 5:1; 6:9; 10:5; Ioel 1:13; Am 7:10-17; Mi 3:11; Țf 1:4; 3:4; Za 7:5-7; Mi 1:6—2:9; 3:3; Mt 16:21; 20:18; 21:15, 23, 45-46; 23:3-7, 13-35; 26:3, 14-16, 47, 57-59, 65-66; 27:1, 3, 12, 20, 41; In 19:6, 15, 21; FA 4:1-3; 5:17-18; 9:14; 22:5; 23:2-3; 24:1-2; 25:2-3, 15; Mt 23:7-12; Mc 9:38-42; Lc 9:51-56; FA 15:37-40; 20:28-30; Gal 2:11-14; 1Tim 3:1-15; 5:17, 20, 22; 2Tim 4:10; Tit 1:7-16; 1Pt 5:1-3; 3In 1:9-10; Ap 2:1-5, 12-16, 18, 20; 3:1-3, 14-17.

<sup>10</sup> 1Sa 8:3-5, 11-22; 12:13-14, 25; 15:11, 17, 22-23, 26; 2Sa 11:2—12:14; 1Îm 11:1-14, 29, 31-39; 12:20, 26-33; 2Îm 21:1-24; 23:12-15; 2Cr 33:9-13; 35:20-27; Ps 62:10; Pr 22:16; 29:4; Is 3:4-6, 12, 14-15; 5:8-10, 12-15, 17, 23-24; 7:13; 9:14-15; 10:1-4; 32:5-6; Ir 37:15-16; 38:8-16; Ez 11:1-2, 6; Da 9:6, 8, 12; Os 5:10; 7:5; 8:4; 9:15; Am 2:3; 5:9-12; Mi 3:1,9, 11; 7:3; Țf 3:3; Iac 2:1-10; 1Cor 1:26.

față de adevăr, și oroare față de literatura de *entertainment*. Ei condamnă pe cărturarii care înșiră mituri, legende și povești tendențioase sau de divertisment; și adesea, cei mai mari critici ai înțelepților sunt înțelepții.<sup>11</sup>

### *Agenda unei elite evreiești malefice?*

Oricât s-ar părea de straniu, există oameni care gândesc astfel. Antisemitismul îi conduce pe unii să creadă că Biblia ar fi lucrarea conspirativă a unor evrei. O „cabală” iudaică ar fi confecționat astfel Biblia, atât mozaismul, cât și creștinismul, cu scopul de a controla lumea. Totuși, nu apare nicăieri în Biblie ideea că Israel ar fi avut sau va avea vreodată puterea de a controla lumea. Lumea a fost controlată de supraputeri ostile evreilor: Egiptul, Asiria, Babilonul, Medo-Persia, Imperiul lui Alexandru și al diadohilor, Imperiul Roman păgân și creștinat, continuat de lumea creștină. Secularismul modern este o realitate complexă, în care au și evreii locul lor, chiar unele locuri invidiate, dar nu au controlul suprem.

Evreii au avut influențe economice sau culturale majore, încă din antichitate, unii dintre ei au avut și influență politică. Dar oricât am întinde imaginația, Biblia nu poate fi produsul naționalismului sau materialismului atribuite evreilor. Cum se explică faptul că Biblia, în ambele testamente, este atât de critică la adresa evreilor, inclusiv a elitelor lor?<sup>12</sup> Deși este un „produs evreiesc”, Biblia are o perspectivă supranațională, vizând atât elitele, cât și poporul de rând.<sup>13</sup> Chiar în Vechiul Testament, Dumnezeu biblic este universal. Iar Noul Testament subliniază și mai mult acest caracter universal al adevărului mântuitor.

### *Agenda unor persoane harismatice?*

S-ar putea crede că Biblia este produsul unor personalități paranormale, cum au fost, de exemplu, profeții și taumaturgii, care ar fi urmărit control psihologic, faimă sau câștig. Este adevărat că toți autorii Bibliei sunt, în mod implicit, harismatici; iar cei mai mulți sunt numiți „profeți” într-un sens special, care implică revelații și comunicări supranaturale.<sup>14</sup> Unii dintre profeții biblici par să fi fost în serviciul regal (e.g. Gad, Natan, Isaia),<sup>15</sup> ca profeți de curte, slujeau interesele celor care-i plăteau.<sup>16</sup>

Totuși, cum se explică faptul că Biblia este atât de virulentă împotriva profeților falși și a tuturor celor ce se folosesc de paranormal, pentru a-și ajunge propriile scopuri, slujind „divinități” străine,<sup>17</sup> sau confundând harisma cu propriile vise și năbădăi?<sup>18</sup> Ostilitatea autorilor biblici față de harismele contrafăcute pune sub semnul întrebării presupunerea că Biblia ar fi agenda paranormală a unor interese meschine.

<sup>11</sup> 1Tim 4:7-8; Tit 1:4; 2Pt 1:16; 2:1; 1Cor 1:19-29; Gn 41:8; Iov 5:13; 37:24; Pr 21:30; 26:12; Ec 1:17-18; 8:17; Is 5:21; 19:11-12; 29:14; 44:25; 47:10; Ir 8:8-12; 9:23-24; Ez 28:2-7, 12, 17; Da 2:27; 5:8; Mt 23:34; Rom 16:19, 27; 1Cor 2:6; 3:20; 2Cor 11:19.

<sup>12</sup> Ex 32:9-14; 33:5-6; 34:9; Dt 9:6-8; 2Îm 17:20-23; 23:27; Is 1:9-10; Rom 11:5; Tit 1:10-16; Ap 2:9; 3:9.

<sup>13</sup> Ir 9:25; Rom 1:16; 2:9-10; 3:1-4; 9:1-5; 11:19-22; Ob 1:15-16; Is 8:9-10.

<sup>14</sup> Ne 9:30; Os 9:7; Za 7:12; Mt 22:43; FA 4:25; Ef 3:5; 2Tim 3:16-17; Ev 3:7; 1Pt 1:12.

<sup>15</sup> 2Sa 24:11; 1Cr 21:9; 25:5; 29:25; 35:15; 2Cr 32:20.

<sup>16</sup> 1Îm 22:6-13; Ne 6:12; Mi 3:11; 2Pt 2:15.

<sup>17</sup> Lv 19:26, 31; 20:27; Dt 18:10-12; 2Îm 21:6; 23:24; 2Cr 33:6; Is 8:19-20; 19:3; 44:25; FA 13:6.

<sup>18</sup> Ir 14:14; 23:25-36; 28:15; 29:31; Pl 2:14; Ez 12:24; 13:6-10; 21:29; 22:28; Za 13:2-5; Mt 7:15; 24:11, 24; Lc 6:26; 1Cor 14:37; FA 13:6-11; 1In 4:1-6; Ap 13:13-15; 16:13-16; 19:20.

## O agendă extraterestră?

Aceasta ar fi cea mai fabuloasă sugestie. Dacă Biblia a fost dictată sau influențată de extratereștri, cu scopul de a controla lumea noastră, ar trebui să ne bucurăm de un asemenea control. Cel puțin, simțim că nu suntem singuri, la cheremul sistemelor politice, care sunt vizibil interesate. Există astăzi un adevărat cult universal, cu speranțe și temeri legate de alte lumi din univers, ca să nu mai vorbim de „ozenolatrică”. Cunoștințele istorice și științifice ale lumii conțin multe găuri și taine, iar unii cred că le pot rezolva, raportându-le la spațiul extraterestru. Această viziune nu este departe de adevăr, deoarece autorii și eroii Bibliei au fost adesea martori ai unor teofanii sau epifanii, care astăzi ar putea fi numite întâlniri de gradul 0 sau 1.<sup>19</sup>

Scrierea Bibliei a fost influențată, direct și indirect, de entități supraomenești. Totuși Biblia face discriminare între aceste superinteligente. Nu toți extratereștrii sunt ambasadori ai autorității legitime din univers. Unii dintre ei, recunoscuți „domnitori cerești și cosmocrați ai întinericului”<sup>20</sup> sunt ființe malefice, care de mii de ani se ocupă de lumea noastră și de noi. Opoziția dintre cele două tabere ale inteligențelor astrale din lumea noastră, adaugă la credibilitatea Bibliei. Identitatea Bibliei este marcată în mod clar de relația cu lumea nevăzută, care este mult diferită de imaginația ozenoculiștilor și a savanților.

## Agenda lui Dumnezeu

Biblia este o realitate textuală, care nu poate fi ignorată. Dacă ea nu se dovedește a fi un simplu produs al spiritului uman (în ciuda aspectelor omenești evidente), atunci oare nu ar fi mai credibile afirmațiile ei repetate, privitoare la controlul Spiritului lui Dumnezeu asupra autorilor ei? Dacă au fost preoți, regi, bogați, săraci, evrei, neevrei, învățați faimoși sau oameni simpli, cu capacități paranormale sau normale, nu aceasta contează, deoarece Biblia nu poate fi produsul unei clase sau al unui grup de interese omenești. Biblia a fost scrisă de oameni diverși, dar aceștia sunt numiți „oameni ai lui Dumnezeu”, adică persoane într-o relație specială cu Divinitatea, oameni prin care Dumnezeu a comunicat și prin care a manifestat puteri supraomenești și supranaturale. Interesul acestor oameni a fost promovarea intereselor lui Dumnezeu.

Biblia este imperativă în afirmarea principiilor etice universale, care cuprind dragostea de Dumnezeu (religia) și dragostea de semenii (morală).<sup>21</sup> Ea are un caracter istoric, dar scopul pedagogic al istoriei sacre depășește meșteșugul lui Herodot. Ea nu ne descoperă *tot* adevărul pe care am dori să-l cunoaștem în anumite domenii (științe naturale, matematici, istorie, filozofie, etc.), dar ne comunică adevărul de care avem nevoie, pentru a fi salvați prin credință.

Biblia are adesea un caracter paradoxal, deoarece unele afirmații ale ei de principiu par contradictorii, deși nu sunt decât complementare. De asemenea, tot ce privește înțelegerea naturii lui Dumnezeu, a adevărului religios și a relației lui Dumnezeu cu lumea, are caracter paradoxal (de taină), care ni se descoperă cu mare economie, condiționat și

<sup>19</sup> Gn 3:24; 15:12-21; 32:24-31; Ex 3:2-14; 13:21-22; Ios 5:13-15; Ju 6:11-12, 21-23; 13:16-21; 2Îm 2:11; 6:17; Is 6:1-4; Ez 1:4-2:2; 8; 3:2; 8:2; 10:1-22; 11:23-24; Ez 40:1-3; Da 9:21-23; 10:4-11, 13-18, 20-21; 12:5-7; Za 1:8-11; Mt 2:9-10; 3:16-17; 17:3, 5-6; 28:2-5; Lc 1:11-13, 22, 26, 28; FA 5:19; 10:3-4; Ap 1:10-20; 4:9-10; 22:8-9.

<sup>20</sup> FA 19:13-16; 2Cor 4:4; Col 2:15, 18; Ef 6:12-13; In 12:31; 14:30; 16:11; Ap 12:7-9; 16:13-14.

<sup>21</sup> Lv 19:18; Dt 6:5; Mi 6:8; Mt 22:37-40; Iac 2:8-13; Ex 20:2-17; Dt 5:6-22; Ec 12:13-14; Rom 2:11-16.

treptat. Biblia nu ne-a fost dată pentru a ne face mai deștepți, chiar dacă ea ne deșteaptă cu cu adevărat, ci pentru a găsi calea înapoi spre Dumnezeu și spre mântuire.

Chiar și caracterul uman al Bibliei este admirabil. Frumusețea literară, strategiile retorice și structurale ale scriitorilor, meșteșugul poetic, caracterul deschis, popular, parfumul culturii antice, și chiar tăcerea smerită sau strategică a autorilor, vorbesc spiritului uman cu o forță care depășește orice altă scriere. Ea este o sursă istorică și filozofică foarte prețioasă. Sută la sută umană, dar sută la sută divină.

Spre deosebire de toate filosofii, științele și religiile lumii, Biblia ne oferă un sens al vieții, o speranță și o filozofie de viață. Psihologia pe care o respiră textul biblic, autoritatea cu care Biblia ne vorbește, sunt unice. Dincolo de minunile din interiorul Bibliei, cele produse de ea nu sunt mai puține. Are puterea de a recupera vieți pierdute și a avut o influență uriașă asupra culturii și civilizației. În ciuda păcatelor omenești, care s-au dezvoltat chiar și prin intermediul religiei organizate, în toate cele trei religii care reflectă mai mult sau mai puțin adevărul biblic (iudaismul, creștinismul și islamul), principiile Bibliei afirmă un ideal universal care depășește orice imaginație omenească.

„Degeaba știi să citești, dacă nu ai citit niciodată Biblia.” Nu lăsa pe altcineva să testeze terapeutila spirituală a Bibliei în locul tău. S-ar putea să pierzi câteva ceva, dacă o citești, dar dacă nu o citești, riști să pierzi totul.

#### 4. Autoritatea Bibliei în Biserica Adventistă

Ca adventiști, subscriem la principiul fundamental protestant, care afirmă că autoritatea Bibliei este superioară autorității Bisericii, cu toate forurile ei și în toate formele ei de manifestare.

Biblia este mai presus de orice tradiție, oricât de veche, răspândită și respectabilă ar fi ea. Practicile și credințele care sunt în opoziție cu afirmațiile sau principiile Scripturii trebuie abandonate. Practicile și opiniile care nu sunt impuse de principiile Cuvântului lui Dumnezeu, dar nici nu contravin Scripturii, sunt tolerabile, dar nu obligatorii.

Biblia este mai presus de sinoadele Bisericii, fie că ne referim la vechile sinoade ecumenice, concilii sau congrese ale bisericilor tradiționale sau ale unor grupuri interconfesionale, fie că ne referim la propriile noastre conferințe și comitete, istorice și actuale. Sinodul Apostolic de la Ierusalim este un model perfect (FA 15). El dovedește că primii creștini permiteau discuțiile și dezbaterile necesare; și-au luat timp pentru a asculta și cântări argumentele de ambele părți; s-a afirmat rolul călăuzitor al spiritului profetic (experiența și viziunea dată lui Petru); iar în final, Iacov cel Drept, fratele Domnului și reprezentantul cel mai înalt al Bisericii, a adus argumentul decisiv din Scriptură și a formulat decizia în acord cu toți participanții, fără opoziție.

Biblia este mai presus de orice magisteriu (autoritate bisericească de a interpreta Biblia), fie că este vorba de episcopi și papi, de oameni spirituali și sfinți, fie teologi, fondatori de cult sau pionieri. Persoanele investite cu cea mai înaltă autoritate de învățători în Biserică, în mod individual sau în grup, nu pot depăși sau egala autoritatea Scripturii. Orice pronunțare care este în dezacord cu Biblia trebuie respinsă. Christos este învățătorul suprem și cuvântul Său rămâne în veac (Mt 23:8, 10). Niciun apostol nu are o autoritate asupra Bisericii mai mare decât Scriptura însăși, care nu este autoritatea harismatică a unui singur om.

Biblia este mai presus de darurile Duhului, chiar mai presus de darul profeției. Noul Testament și Biserica sunt lucrarea Duhului Sfânt, întemeiate pe autoritatea vizibilă a apostolilor și a profeților, prin care a vorbit Christos.<sup>22</sup> Profeții au avut un rol major în Biserica Primară,<sup>23</sup> deși numai câțiva dintre ei au scris. Cel puțin unii dintre apostoli, dacă nu toți, aveau și darul profeției. De asemenea, în Biserica ultimei descoperiri a Evangheliei, Duhul Sfânt a lăsat și darul profeției, manifestat amplu în persoana lui Ellen White, soția celui mai influent pionier și lider al Bisericii. Scrierile ei au autoritate specială, dar așa cum a recunoscut întotdeauna Biserica, autoritatea scrierilor E G White nu este deasupra Bibliei, nici măcar egală cu a Bibliei, chiar dacă are aceeași inspirație divină.<sup>24</sup>

Într-un anumit sens paradoxal, Biblia este chiar mai presus de ea însăși. Niciun text biblic nu poate fi citat ca o autoritate care să depășească ceea ce susține Biblia ca întreg. Teologia sau doctrina unui autor biblic nu poate fi socotită criteriu suprem, care să știrbească autoritatea altui autor biblic. Acest principiu este o măsură de siguranță hermeneutică și în același timp, o recunoaștere a faptului că mai presus de autoritatea umană relativă a autorilor ei, același Spirit Sfânt i-a inspirat pe fiecare din ei. Pavel nu a fost mai inspirat decât Moise, iar Luca nu a fost mai inspirat decât Iacov, fratele Domnului.

Ca Dumnezeu, Christos este deasupra Bibliei, asemenea Duhului Sfânt, care este mai mare decât Cuvântul scris, căruia i-a dat naștere. El singur ar avea dreptul să-l anuleze. să-l modifice sau să-l reinterpreteze. Dar, în loc de a-și schimba Cuvântul, pentru a-l adapta slăbiciunilor morale ale omului, Domnul S-a făcut om și a trăit printre noi, plin de har și de adevăr. Devenind astfel Fiul al lui Dumnezeu (Lc 1:32, 35; 3:23, 38), Reprezentant al omenirii (1Cor 15:45), pentru a fi Mântuitorul tuturor (1Tim 4:10), Domnul Iisus S-a subordonat nu doar Tatălui și nu doar lucrării Spiritului Sfânt, de care era plin, încât dădea pe deasupra, ci

<sup>22</sup> Ef 2:20; 3:5; Lc 11:49; 1Cor 12:28; Ef 4:11; Ap 18:20.

<sup>23</sup> FA 11:27-28; 13:1-2; 15:32; 19:6-7; 21:9-11; Rom 12:6; 1Cor 14:22; 1Tes 5:19-22; 1Tim 1:18; 4:14.

<sup>24</sup> E. G. White: „Spiritul Sfânt nu a fost dat și nu va fi dat niciodată pentru a depăși Biblia; fiindcă Scripturile spun explicit că standardul prin care orice învățătură și experiență trebuie testată, este Cuvântul lui Dumnezeu.” (Marea Luptă, Introducere, p. vii). „Fratele J încurcă mințile oamenilor, căutând să arate că lumina pe care Dumnezeu a dat-o prin *Mărturii* ar fi un adaos la Cuvântul lui Dumnezeu, dar făcând astfel, el prezintă lucrurile într-o falsă lumină. Dumnezeu a găsit de bine în felul acesta să îndrepte mințile oamenilor spre Cuvântul lui Dumnezeu, să le dea o înțelegere mai clară a lui. Cuvântul lui Dumnezeu este suficient pentru a lumina mintea cea mai înnoată și poate fi înțeles de aceia care doresc cu tot dinadinsul să-l înțeleagă. Cu toate acestea, când unii care mărturisesc că fac din Cuvântul lui Dumnezeu studiul lor, sunt găsiți trăind în directă opoziție cu cele mai clare învățături ale lui, Dumnezeu dă mărturii clare și directe, pentru a lăsa pe oameni fără scuză, aducându-i înapoi la Cuvântul lui Dumnezeu pe care au neglijat să-l urmeze... Cuvântul lui Dumnezeu abundă în principii generale pentru formarea corectelor obiceiuri de viață, iar Mărturiile, atât cele generale, cât și cele personale, au fost calculate să atragă atenția în mod cu totul special la aceste principii.” (5T 663-664). „Lăsați-o la o parte pe Sora White! Nu mai citați cuvintele mele cât veți trăi, dacă nu ascultați de Biblie. Când luați Biblia și faceți din ea hrana voastră, integrând elementele ei în caracterul vostru, atunci veți ști mai bine cum să primiți vreun sfat de la Dumnezeu. Iată, aici este Cuvântul, prețiosul Cuvânt al lui Dumnezeu, înălțat astăzi înaintea voastră! Nu vă mai tot ocărăți unii pe alții cu «Sora White a spus asta», «Sora White a spus cealaltă». Spuneți, mai degrabă, «Așa zice Domnul, Dumnezeul lui Israel» și apoi faceți ce face și ce zice Domnul, Dumnezeul lui Israel.” (SPM 167; 2SM 33). „[Noi credem:]...XVI. Că Duhului lui Dumnezeu a fost promis că se va manifesta în Biserică prin anumite daruri, enumerate mai ales în 1Corinteni 12 și Efeseni 4; că aceste daruri nu sunt concepute pentru a depăși sau a înlocui Biblia, care este suficientă pentru a ne face înțelepți pentru mântuire...” (A Declaration of the Fundamental Principles Taught and Practiced by the Seventh-day Adventists. No XVI. Steam Press, Battle Creek, Michigan: 1872). „Scrierile ei [E G White] vorbesc cu autoritate profetică și oferă Bisericii încurajare, îndrumare, instruire și îndreptare. De asemenea, ele clarifică faptul că Biblia este standardul prin care orice învățătură și experiență trebuie testată.” (BELIEF 18: THE GIFT OF PROPHECY, [What Adventists Believe about the Prophetic Gift - Adventist.org](http://www.adventist.org)).

S-a subordonat absolut Sfintei Scripturi. De atâtea ori, a răspuns cu „Stă scris!”, „N-ați citit?” „Cum citești?”

Nimeni nu a învățat vreodată mai bine Scriptura decât Iisus, niciun teolog biblic nu a fost mai plin de înțelepciunea Cuvântului. Citând din memorie și argumentând extrem de profund și de subtil, întotdeauna cu scop practic, Iisus a electrizat mulțimile. Niciun profet nu primise atâtea descoperiri ca Iisus, niciun sfânt nu a ajuns vreodată la înălțimea desăvârșirii lui Iisus și, totuși, niciun om nu s-a supus Sfintei Scripturi mai hotărât și mai neabătut decât Iisus. Dacă Biblia are o autoritate atât de mare, cum îndrăznim noi să alergăm la autorități omenesti incomparabile, pentru interpretări care să ne „dezlege”, sau să ne pună un jug mai greu?

## 5. Interpretarea Bibliei

Când vorbim despre autoritatea Bibliei, nu trebuie să uităm că Biblia însăși, ca obiect, este scoarță și buche moartă. Scriptura nu ne-a fost dată ca talisman. Pentru ca Biblia să vorbească, trebuie să învățăm să citim. Apoi trebuie să învățăm să citim inteligent, ca să înțelegem relațiile dintre tot ceea ce citim. Înțelegerea informată și interpretarea înțeleaptă a Bibliei sunt o adevărată știință și artă: un dar al Duhului, care dă cunoștință și înțelepciune (1Cor 12:8), un dar diferit de acela al profeției.

A fi un cărturar al Scripturii este o slujbă de onoare, la care oricine poate aspira, dar mai puțini depun eforturi în acest scop. Unii se opresc, gândind că au depășit stadiul de ucenicie; alții privesc cu suspiciuni pe cei care depășesc cunoștințele și metodele populare. Iisus a spus: Deși este adevărat că o serie de învățați și cărturari evrei și păgâni au respins pe Iisus (Mt 23:13-29; 1Cor 1:18-25), El a îndemnat poporul să-i asculte, atunci când citesc și deslușesc Legea (Mt 23:2-3).

Biblia ne relatează și cazuri de învățați care au fost receptivi față de Evanghelie<sup>25</sup> și vorbește în multe locuri foarte pozitiv despre slujba de cărturar, care era în același timp scrib și citeț, custode, cercetător și tâlcuitor al cărților sacre.<sup>26</sup> Iisus, de asemenea, a promis că va trimite lumii nu doar profeți, dar și înțelepți și cărturari (Mt 23:34). El a dedicat o parabolă, scurtă și strălucită, cărturarilor serioși: „De aceea orice cărturar, care s-a făcut ucenic<sup>27</sup> pentru împărăția cerului, seamănă cu un gospodar, care scoate din vistieria (cămara) lui lucruri noi și lucruri vechi.” (Mt 13:52). Lucrurile vechi și noi sunt cele din testamentul ebraic și cel

<sup>25</sup> Mr 12:28, 32-35; 15:43; In 3:1; 19:39; FA 17:34; 18:24-28; Tit 3:13.

<sup>26</sup> Ps 45:1; Pr 15:7; Dan 1:4, 17, 20; 5:14; 11:33, 35; 12:3; Ezra 7:6, 11-12, 21; Ne 8:1, 4, 9, 13; 12:26, 36. Se pare că în antichitate, profesia de cărturar era transmisă ereditar (1Cr 2:55), ca și alte meserii.

<sup>27</sup> Termenul grecesc *μαθητευθείς* înseamnă „care este școlit (educat)”. NRS, NET: has been trained for the kingdom; NJB becomes a disciple of the kingdom; TOB instruit du Royaume des cieux; NIV has become a disciple in the kingdom of heaven.

grecesc al Bibliei.<sup>28</sup> A alerga să înveți lumea, în timp ce disprețuiești educația, înseamnă micime de suflet și de spirit.<sup>29</sup>

Interpretarea nu-l ridică pe interpret deasupra Bibliei. Adevărata interpretare este o citire inteligentă a Bibliei și o aplicație corectă a învățaturii ei. Cu mijloace mai modeste, sau mai complexe, exegetul se trudește să afle mai întâi care a fost intenția autorului și cum ar fi înțeles textul primii destinatari, în cazul în care textul era adresat contemporanilor lui. După aceea, reduce cazul la principii și se întreabă cum s-ar putea aplica textul astăzi lui însuși și altora.

Nu este înțelept să citim superficial și apoi să sărim direct la moralizări ieftine, pe temeiul explicațiilor pe care le-am mai auzit. Mulți eroi ai Bibliei suferă sub sprâncenele noastre indifferente, sau prea încruntate. Diverse texte biblice sunt explicate superficial, invariabil, de fiecare dată când le întâlnim. Ce bine ar fi să presupunem că nu știm, și să studiem, ca și cum n-am ști. De asemenea, regula contextului (literar și cultural-istoric) este probabil cea mai cunoscută, dar și una dintre cele mai neglijate.

O citire grăbită și partizană a textului biblic se poate dovedi uneori mai dăunătoare decât ignoranța crasă. Doctrine și spiritualități deviante s-au creat pe temeiul unor afirmații sau expresii din Biblie, care totuși nu sunt porunci sau principii biblice, ci argumente retorice contextualizate (1Cor 15:29), sfaturi opționale (1Cor 7:8, 38), instrucțiuni condiționate cultural, fără valoare veșnică și universală.<sup>30</sup> Putem găsi în Biblie chiar cuvintele lui Satan, pe care în niciun caz nu trebuie să le socotim ca fiind subtilități sau profunzimi „biblice”.<sup>31</sup> Nu este corect să ne apărăm cu anumite fapte discutabile ale sfinților menționate în Biblie, pe care Dumnezeu nu le-a pedepsit, și care sunt simple precedente, nu instrucțiuni sau dezlegări biblice.<sup>32</sup> De asemenea, nu este corect să extrapolăm în mod nelegitim o poruncă biblică, dincolo de aplicația directă a textului, dacă Biblia nu indică nicăieri o astfel de lărgire a aplicației.<sup>33</sup>

<sup>28</sup> E G White (*Parabole* 126): „Marele tezaur al adevărului este cuvântul lui Dumnezeu – cuvântul scris, cartea naturii și cartea experienței în ce privește procedeele lui Dumnezeu în viața omenească. Din aceste comori au de scos lucrătorii lui Christos. [...] Însă în cuvântul scris este descoperită în modul cel mai clar omului căzută, cunoașterea de Dumnezeu. Cuvântul lui Dumnezeu include scripturile Vechiului Testament ca și pe ale Noului. Unul nu este complet fără celălalt. Christos a declarat că adevărurile Vechiului Testament sunt la fel de valoroase ca și ale Noului.”

<sup>29</sup> E G White: „Acțiunea Duhului lui Dumnezeu nu îndepărtează de la noi nevoia de a ne pune la lucru capacitățile și talentele, ci ne învață cum să folosim fiecare putere spre slava lui Dumnezeu. Facultățile umane, atunci când se află sub îndrumarea specială a harului lui Dumnezeu, sunt capabile de a fi folosite în cel mai bun scop de pe pământ. Ignoranța nu sporește umilitatea sau spiritualitatea niciunui discipol declarat al lui Christos. Adevărurile Cuvântului divin pot fi cel mai bine apreciate de un creștin intelectual. Christos poate fi cel mai bine slăvit de cei care Îl slujesc cu inteligență. Marele obiectiv al educației este de a ne permite să folosim puterea pe care Dumnezeu ne-a dat-o, în așa fel încât să reprezentăm religia Bibliei și să promovăm slava lui Dumnezeu. (*Counsels to Parents, Teachers, and Students*, page 361. 3T 160, 1872). Tinerii nu trebuie să intre în lucrarea de explicare a Scripturilor și de a da lecții de profeții, atunci când nu cunosc adevărurile biblice importante, pe care încearcă să le explice altora. Ei pot fi deficitari în ramurile comune ale educației și, prin urmare, nu reușesc să facă tot binele pe care l-ar putea face dacă ar fi avut avantajele unei școli bune. [*Evangelism*, 476]. Pr 15:31; 16:23.

<sup>30</sup> Ex 3:5; FA 7:33; Mt 22:4; 1Cor 11:10:13; 14:34; Col 3:22; 1Tim 2:8, 12.

<sup>31</sup> Gen 3:5; Iov 4:12-21, cf. 1:8; 2:3.

<sup>32</sup> Gen 9:20-21; 22:2; 2Cr 24:3; Ne 13:25.

<sup>33</sup> De exemplu, interdicția practicii magice a fierberii iedului în laptele mamei lui (Dt 14:21c), aplicată în iudaism la separarea totală a alimentelor lactate de cele carnatate. Interdicția aprinderii focului în sabbat (evident pentru gătit: Ex 35:3; Num 15:32-35), extinsă în iudaism la evitarea superstițioasă a oricărei scânteii (comutator, bujie) și a oricărei flăcări pentru încălzire. Interzicerea folosirii alimentare a sângelui (Lev 17:10; FA 15:20), extinsă

Trebuie să înțelegem și să aplicăm în mod literal ceea ce este intenționat a fi literal și practic (Gen 2:1-3, Ex 20; Ap 11:19). Cazul invers este de asemenea valabil: să nu interpretăm în sens literal diversele figuri de stil de care este plină poezia biblică și uneori apar chiar în proză: metafore (Iov 38:8-9; In 2:19), simboluri sau metafore dramatizate ritual (In 6:54, 57-58, 63; 1Cor 11:24-25, cf. 2Sam 23:7), hiperbole (Dt 9:1; Jud 20:16; 1Împ 1:40; 3:12; Col 1:6a, 23c), ironii amicale sau sarcasme (Iov 38:21; 41:1-5; 1Împ 18:27), antifraze sau ironii triste / amare (Am 4:4; Mt 26:45).

Biblia conține și expresii mitologice împrumutate în poezie, retorică sau dramă vizionară (Is 14:9; 51:9; 66:24; Mr 9:43; 2Pt 2:4; Ap 20:10), tipologie (Gen 3:14-15; Rom 16:20; Apocalipsa 12; Is 7:14-16; 8:8, 10; 9:6; Mt 1:23), alegorie (Gal 4:21-31), parabole simple (Mr 4:2-34), parabole cu antimodele (Lc 16:1-14; 18:2-8), povești cu tâlc (Lc 16:19-31). Conținutul viziunilor profetice este, de obicei, spiritual, ilustrativ, pedagogic, într-un limbaj imagistic suprarealist și nu trebuie să insistăm cu interpretări literale, ca și cum profetul ar fi făcut reportaje înregistrat în mod realist, fizic, la fața locului. Dogme și ritualuri blasfematoare se întemeiază uneori pe citirea abuzivă a Bibliei.

Experiența studiului Bibliei, precum și sfaturile inspirate ne învață că autoritatea scriitorilor sacri are limite. Mesajul însuși, împreună cu ideile care-l compun, vine de la Dumnezeu, este inspirat, indiferent dacă ni se spune sau nu ni se spune explicit că provine dintr-o descoperire supranaturală. Dar limbajul, cu toată încărcătura lui culturală (limbă, gen, formă, stil, retorică, logică, argumente, informații și date secundare etc.) este omenesc. Biblia este comoara lui Dumnezeu în vas de lut omenesc (cf. 2Cor 4:7). Biblia ne-a fost dată pentru scopuri practice, nu pentru a avea informații exacte din punct de vedere științific și tehnic despre toate subiectele posibile:

„Biblia nu ne-a fost dată într-un limbaj grandios, supraomenesc. Iisus, pentru a ajunge la om acolo unde se află, a luat natură umană. La fel și Biblia a trebuit să fie exprimată în limbajul oamenilor, iar tot ce este omenesc este imperfect. [Adesea] diferite sensuri sunt exprimate prin același cuvânt; nu există câte un cuvânt pentru fiecare idee distinctă. **Biblia ne-a fost dată pentru scopuri practice.** [...]

„Biblia a fost scrisă de oameni inspirați. Totuși, ea nu reprezintă modul în care gândește și Se exprimă Dumnezeu Însuși. Modul de gândire și de exprimare este al factorului uman. Dumnezeu, ca scriitor, nu este reprezentat. Adesea oamenii spun: Cutare exprimare din Biblie nu se potrivește lui Dumnezeu. Dar Dumnezeu nu Și-a pus la încercare puterile în cuvintele, în logica și în retorica Bibliei. Scriitorii Bibliei au fost secretarii lui Dumnezeu, și nu condeiele Lui.

Nu cuvintele Bibliei sunt inspirate, ci oamenii (scriitorii) au fost inspirați. Inspirația nu acționează asupra cuvintelor sau expresiilor omului, ci asupra omului însuși, care, sub influența Duhului Sfânt, este impregnat de gânduri. Dar cuvintele și gândurile primesc impresia minții individuale. Gândul divin este difuzat (combinat). Minte și voința divină sunt combinate cu mintea și voința umană; astfel, rostirile omului [inspirat] sunt cuvântul lui Dumnezeu.<sup>34</sup>

Imperfecțiunile omenești în unele categorii menționate mai sus se pot găsi chiar la cei mai învățați dintre autorii Bibliei. Moise spune că iepurele și damanul rumegă și că insectele au patru picioare (Lv 11:5-6, 20-23; 14:7); David afirmă că pământul este așezat pe mări și pe

---

nejustificat la transfuzia de sânge. Interdicția muncilor agricole în sabat (Ex 34:21), aplicată la mâncatul boabelor din spice, direct din lan (Lc 6:1-2).

<sup>34</sup> E G White: Mss 24 / 1886; Let 121: 1901 ; SDA BC vol. 7, 1957: 945; ISM 1958: 20-22.

râuri (Ps 24:1-2); Luca (sau Ștefan?) confundă două situații diferite din cartea Genezei (FA 7:15-16; cf. Gen 23:7-18; 25:9-10; 33:18-19; 49:28-32) și folosește o traducere biblică greșită, când citează din Ioel 2:29 (FA 2:18); Pavel spune că de la Avraam la Exod au trecut 430 de ani, în timp ce Moise afirmă clar și repetat, că 430 de ani s-au scurs numai de la intrarea lui Iacov în Egipt (Ex 12:40-41; Gal 3:16-17). Autorul Epistolei către Evrei (probabil tot Pavel), vorbind grăbit (Ev 9:5b), descrie altarul de aur în Sfânta Sfintelor și pune în chivot toiagul lui Aaron și vasul cu mană (Ev 9:4), deși altarul era sigur în Sfânta (Ex 30:6-7; 40:5-6, 26-27; Lev 16:2; 1Împ 6:20),<sup>35</sup> iar toiagul și omerul erau în afara chivotului (Ex 16:32-33; Num 17:10; 1Împ 8:9; 2Cr 5:10).

Acestea sunt doar câteva exemple, suficiente pentru a ilustra principiul că inspirația ție de mesaj, nu de perfecțiunea informațiilor și a memoriei autorului. Nu este nevoie să căutăm asemenea inadvertențe. Dar atunci când la un studiu serios le găsim, în Scriptură sau în Spiritul Profetic, nu trebuie să ne scandalizăm.

Vasul de lut nu s-a crăpat atât de mult încât comorile de aur și nestemate să se scurgă și să se piardă definitiv. În fiecare din aceste cazuri, dacă ne luăm timp să cercetăm, putem observa cum integritatea mesajului divin al autorului nu este afectată de aceste imperfecțiuni retorice sau tehnice. Mai frecvent se întâmplă ca observațiile noastre să fie grăbite, insuficiente, și să punem pe seama autorilor înțelegerea noastră greșită. În timp ce noi citim Biblia, și ea ne citește pe noi.

În niciun caz nu trebuie să considerăm eroare umană un mesaj biblic care nu se armonizează cu filozofia noastră. A nega Creația din Geneza 1-2, longevitatea și statura neobișnuită a antediluvienilor, Potopul, minunile Exodului și ale peregrinării prin pustiu, învierile și înălțările la cer, vindecările miraculoase, A Doua Venire și sfârșitul acestei lumi, menținând doar ceea ce omenește este „rezonabil”, deconstruind și reconstruind Biblia ca pe o simplă făcătură omenească pioasă, înseamnă a înlocui credința smerită cu aroganța și a ucide singura speranță de mântuire.

Credinciosul va accepta ca premisă afirmația că Scripturile sunt inspirate de Duhul lui Dumnezeu (2Tim 3:15-17), că cele peste o mie de afirmații explicite ale autorilor Bibliei că Dumnezeu le-a vorbit,<sup>36</sup> și o mulțime de descrieri ale experiențelor lor supranaturale, prin care Dumnezeu le-a comunicat mesaje relevante, nu pot fi decât adevărate. Deoarece Biblia a fost astfel inspirată și supervizată de Duhul Sfânt, trebuie să ne așteptăm să găsim în mesajele ei mai mult decât suntem obișnuiți să căutăm.

Biblia este adevărată nu doar în ceea ce afirmă explicit scriitorii ei, ci și în ceea ce Duhul a pus implicit în bogăția mesajului despre Dumnezeu, care se deduce astfel în mod legitim din text. Un exemplu clasic este modul în care Iisus vede dovada învierii în adresarea lui Dumnezeu către Moise, din Ex 3:6, 15-16 (Mt 22:31-32). Este ca și cum cineva ne-ar sili să aducem un argument în favoarea Sabatului din Epistola către Evrei. Și în loc să ne ducem direct la Ev 4:9 („așadar, rămâne o ‘sabatizare’ pentru poporul lui Dumnezeu”),

<sup>35</sup> Sursa ideii că altarul ar fi fost în Sfânta Sfintelor poate fi textul ebraic din 1Împ 6:22, care afirmă că „altarul aparținea de Locul Preasfânt” (cf. NRS, NIV belonged to the inner sanctuary; TOB l'autel destiné à la chambre sacrée; NET the altar inside the inner sanctuary).

<sup>36</sup> Câteva formule standard: „DOMNUL vorbește” (x20), „DOMNUL a vorbit” (x100), „Dumnezeu a vorbit” (x4), „Dumnezeu a spus” (x35), „DOMNUL a zis” (x610), „rostirea DOMNULUI / zice DOMNUL” (x267), „zice Domnul/Stăpânul” (x92), „Cuvântul DOMNULUI (mi-)a vorbit” (37), „zice Duhul” (x3), „Domnul a zis” (x6) etc.

unde Pavel îi trimite pe iudeo-creștini la sabatizarea spirituală, care este după modelul celei săptămânale (Ev 4:4, 10), începem să cităm locurile în care Christos este văzut ca fiind Creatorul universului (Ev 1:2; 3:3-4), adică Cel care S-a odihnit în ziua a șaptea și a sfințit-o pentru omenire (Gen 2:1-3). Prin urmare, dacă în NT calitatea de Creator al lui Dumnezeu nu este depășită, și dacă Domnul Christos Însuși este acel alter-ego al lui Dumnezeu, prin care a creat lumea, sabatul nu poate fi desființat, oricât duminici s-ar pune lângă el sau de-a curmezișul. Aceste argumente sunt foarte puternice pentru oamenii spirituali. Dar pentru cei care fug de adevăr, niciun argument nu este „zdrobitor”, pentru că încă nu s-au zdrobit de stânca veacurilor (Mt 21:44).

Ellen White, referindu-se la potențialul mesajului divin, pe care cele mai tari cuvinte omenești nu reușesc să-l transmită cititorului, zicea:

Biblia, perfectă în simplitatea ei, nu corespunde totuși marilor idei ale lui Dumnezeu, pentru că ideile infinite nu pot fi perfect întruchipate în vehicule finite ale gândirii [adică în cuvinte omenești]. În loc ca expresiile Bibliei să fie exagerate, așa cum mulți presupun, acele expresii puternice se prăbușesc sub măreția gândului, deși condeierul a ales cel mai expresiv limbaj prin care să transmită adevărurile de educație superioară. Ființele păcătoase nu pot suporta decât să privească o umbră a strălucirii slavei cerești.<sup>37</sup>

În fine, discuția despre autoritatea Bibliei implică și o problemă care încă are nevoie de studiu. Autoritatea Bibliei este superioară conștiinței comunității de credință, dar superioară și conștiinței individuale. Credinciosul ca persoană se raportează la Scriptură nu doar ca individ, ci și ca parte a trupului lui Christos. Autoritatea supremă a Scripturii nu elimină celelalte autorități legitime, pe care le-am menționat mai sus, ci le subordonează și le sfințește. Respectul față de Biblie conduce în mod implicit la încredere, respect și simpatie față de toate autoritățile sub care ne-a așezat Dumnezeu.

Colectivul de traducători evanghelici al Societății Biblice Interconfesionale din România (SBIR) este angajat de mai mulți ani în proiectul EDCR (Ediția Dumitru Comilescu Revizuită), care constă în verificarea VDC (Versiunea Dumitru Comilescu) în ce privește sensul, raportat la sursele ebraice (TM) și grecești (GNV); precum și în îmbunătățirea exprimării în limba română, conservând pe cât posibil stilul curgător specific VDC. Revizuirea Noului Testament a fost deja realizată. Acum se lucrează la revizuirea Vechiului Testament, la care rămân o serie de cărți mari de revizuit.

<sup>37</sup> E G White, *Scrisoarea* 121, 1901, în ISM 22.3.